

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Tdo/43/2023
Identifikačné číslo spisu: 2121011687
Dátum vydania rozhodnutia: 25.09.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Patrik Príbelský
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:2121011687.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Emila Klemaniča na neverejnom zasadnutí konanom 25. septembra 2024 v Bratislave v trestnej veci obvineného G. Y. pre prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona a iné, o dovolaní obvineného proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 6To/17/2022, z 24. februára 2022

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného G. Y. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Trnava, sp. zn. 29T/53/2021, z 12. januára 2022 bol obvinený G. Y. uznaný za vinného v bode 1/ zo spáchania prečinu neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla podľa § 216 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. f) Trestného zákona a v bode 2/ z prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. e) Trestného zákona, ktorých sa dopustil na skutkovom základe, že

1/ dňa 31.3.2021 v čase okolo 13:30 hod. pod zámienkou návštevy domácnosti rodinného domu na P.B. ulici č. XXX/XX v obci Z. poškodenej I. B.É. počas návštevy bez jej vedomia, využijúc jej nepozornosť, zobral z predsiene originálny kľúč od jej osobného motorového vozidla zn. Chevrolet Aveo KLAS/SN5/477, EČ: O. XXX Q., v hodnote 2 500 €, v čase okolo 13:46 hod. si prostredníctvom originálneho kľúča bez vedomia a súhlasu poškodenej odomkol a naštartoval predmetné motorové vozidlo, odparkované pred rodinným domom na P. ulici č. XXX/XX v obci Z., s ktorým následne neoprávnene jazdil po presne nezistených miestach až do času 23:08 hod. dňa 31.3.2021,

2/ dňa 31.3.2021 v čase okolo 23:08 hod. po odparkovaní neoprávnene používaného motorového vozidla zn. Chevrolet Aveo KLAS/SN5/477, EČ: O. XXX Q. na P. ulici č. XXX/XX v obci Z., nerešpektujúc výzvy príslušníkov Policajného zboru, preliezol 170 cm vysoké čelné oplotenie pozemku s rodinným domom na ulici P. č. XXX/XX v obci Z., prešiel po pozemku do zadnej časti k 185 cm vysokému

oploteniu, ktoré oddeľuje pozemok od pozemku s rodinným domom na P. ulici č. XXX/XX v obci Z., oplotenie preliezlo a po pozemku prešiel k zadnému vchodu do rodinného domu na P. ulici č. XXX/XX v obci Z., cez vchod vnikol do vnútorných priestorov domu, kde napriek výzve poškodeného T. B. na opustenie domu neoprávnené v dome zotrval až do času okolo 23:25 hod, kedy bol na osobnej slobode obmedzený príslušníkmi Policajného zboru.

Za to bol obvinenému G. Y. uložený podľa § 194 ods. 2, § 41 ods. 1, § 38 ods. 2, ods. 4, § 37 písm. h), písm. m), § 36 písm. k) Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov; pričom na výkon trestu odňatia slobody bol zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Krajský súd v Trnave ako odvolací súd rozhodujúci na podklade odvolania obvineného rozhodol uznesením, sp. zn. 6To/17/2022, z 24. februára 2022 tak, že ho podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Obvinený G. Y. podal prostredníctvom obhajcu proti uzneseniu odvolacieho súdu dovolanie, a to s poukazom na údajné naplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c), písm. d), písm. e), písm. f), písm. g), písm. h) a písm. i) Trestného poriadku.

V súvislosti s uplatnenými dovolacími dôvodmi obvinený v podstate namieta:

- Uvedol, že mu bolo porušené právo na obhajobu. Súd prvého stupňa bez rešpektovania pravidiel a mechanizmu náhodného výberu ex offio obhajcov pristúpil k určaniu náhradného obhajcu, hoci pre takýto mimoriadny postup neboli splnené podmienky. Následne takto ustanovený náhradný obhajca vykonával obhajobu namiesto zvoleného obhajcu na pojednávaní 12. januára 2022, pri ktorom sa zvolený obhajca musel ospravedlniť pre kolíziu s inou väzobnou vecou.

- Celý priebeh prvostupňového súdneho konania sa vyznačoval ignorovaním podaní a námietok produkovaných stranou obhajoby. Majorita podaní bola odmietnutá len aplikáciou ich neprípustnosti z titulu opakovanej námietky, pričom nebol zohľadnený absolútne nový a odlišný obsah podaní. Podčiarkol, že zamedzenie obštrukciám nemôže byť postavené nad ústavné právo na obhajobu a spravodlivé súdne konanie.

- Aj napriek väzobnému charakteru tejto trestnej veci nie je možné ospravedlniť ignorovanie práv obvineného spadajúcich do jeho práva na obhajobu. Dal do pozornosti prekážku v realizácii pojednávania 14. decembra 2021 a 12. januára 2022 v podobe absencie rozhodnutia o skoršej námietke zaujatosti, ktorá okolnosť v intenciách § 32 ods. 4 Trestného poriadku bráni vo vykonaní hlavného pojednávania. Súd sa nevysporiadal s námietkou zaujatosti založenej na pomere sudcu k osobe obvineného, ktorá vznikla inzultáciou obvineného vo forme vulgárnych nadávok a oplúťia sudcu, pričom objektívny pozorovateľ by uvedenú situáciu vyhodnotil v smere, že možno mať pochybnosti o nezaujatosti sudcu vzhľadom na správanie obvineného (podanie trestného oznámenia, iniciovanie disciplinárneho potrestania obžalovaného v rámci ústavu). Tomuto súd nevenoval žiadnu pozornosť a sa s tým žiadnym spôsobom nevysporiadal. Nejednalo sa o námietku založenú na tých istých dôvodoch a táto náležitosť nemala ani charakter procesnej otázky, keďže sa jedná priamo o vzťah sudcu k osobe obvineného.

- Obvinený tiež namieta nevykonanie navrhnutých dôkazov, keď mu súd odňal možnosť výsluchu svedka Q. Y., ktorý v prípravnom konaní verbalizoval vedomosť o súhlase poškodenej s požičaním vozidla, ako aj potvrdzoval ním tvrdenú verziu. Okresný súd Trnava sa uspokojil s jedným neúspešným pokusom o predvedenie, hoci tento ojedinelý moment nemôže odôvodňovať záver o nemožnosti jeho zabezpečenia. Rovnako súd nepripustil ani výsluch svedkyne H. X., ktorá údajne počas telefonického komunikácie s obžalovaným počula, ako mu poškodená poskytla súhlas s použitím jej vozidla. Súd tak podľa neho uprednostnil svoje domnienky a dojmy. Pričom nedošlo k žiadnej preverke tvrdení obvineného, že má rozhovor so svojou družkou nahratý na telefóne.

- Zároveň rozporoval, že súd prvého stupňa pri plánovaní a vedení pojednávania žiadnym spôsobom nenotifikoval obvineného a obhajobu, že sa má pripraviť na záverečný prednes, ktorý predstavuje bazálnu zložku práva na obhajobu. A tak z dôvodu kolízie zvoleného obhajcu s iným pojednávaním a nevedomosti o plánovaní ukončenia dokazovania na pojednávaní 12. januára 2022 došlo k faktickému odňatiu riadnej prípravy pre obvineného na tento významný a obsahovo náročný prejav. Súd neakceptoval námietky obžalovaného, aby mu bol poskytnutý priestor pre riadnu prípravu záverečného

prednesu s jeho zvoleným obhajcom a došlo k realizácii prednesov bez porady so zvoleným obhajcom.

- Ďalej obvinený namietal odňatie práva na preštudovanie spisu, pretože v rámci úkonu, ktorý mal byť spojený s preštudovaním spisu došlo z jeho strany k vzneseniu námietky voči vyšetrovateľovi, pričom z dôvodu potreby rozhodnutia o tejto námietke sa preštudovanie spisu nerealizovalo, ale on sa práva na preštudovanie spisu nevzdal a bez preštudovania spisu došlo k ukončeniu vyšetrovania.

- Podľa názoru obvineného bola porušená zásada ne bis in idem, keď znak viac trestných činov bol skonzumovaný aplikáciou úhrnného mechanizmu s jeho asperáciou, a preto podľa neho nemohla byť táto okolnosť vzhladnutá aj ako priťažujúca.

- Ďalším pochybením Okresného súdu Trnava malo byť nevykonávanie oboznamovania s doterajším priebehom konania pred otvorením ďalšieho pojednávania, a to aj napriek prítomnosti dlhších časových medzier medzi jednotlivými zasadnutiami súdu. Výtkol aj to, že súd výsluch nevedol právom predpokladaným spôsobom, ale ako voľnú diskusiu s obžalovaným, ktorého sa snažil presvedčiť o nepravdivosti jeho vyjadrení.

- Následne obvinený kritizoval určenie krátkej lehoty na odvolanie s odôvodnením do 5 dní, a teda reálne súd obhajobe poskytol neprimerane redukovaný priestor na generovanie bazálneho podania v podobe odvolania voči rozsudku, ktorý odsudzuje obvineného na trojročný nepodmienečný trest a zároveň na podklade písomného vyhotovenia nie je možné získať spoľahlivé argumenty a myšlienkové postupy, ktoré viedli súd k prijatiu rozhodnutia.

- Súd mal suplovať rolu prokuratúry a sám iniciatívne realizoval všetky výsluchy. Obvinenému nekládol otázky, ale diskutoval s ním a predkladal mu svoje domnienky, čím došlo k porušeniu pravidiel kontradiktórnosti.

- Rozsudok súdu prvého stupňa je nepreskúmateľný. Odôvodnenie rozhodnutia arbitrárne a vágne.

- Obvinený namietal rovnako právnu kvalifikáciu a kvalifikačné pojmy ľst'ou a vlámaním. Neoprávnené používanie cudzieho motorového vozidla už v základnej skutkovej podstate predpokladá, že sa páchatel' zmocní kľúčov od vozidla, preto toto konanie nemožno ani v tomto prípade pokryť ľst'ou. A pokiaľ ide o druhý kvalifikačný moment, obvinený uviedol, že poškodená a jej syn zhodne potvrdili, že zadné dvere do priestoru domu neboli uzamknuté, a preto nemohol prekonávať žiadne uzamknutie a už vôbec nie použitím sily. Uzavretosť je základnou súčasťou obydlia, a preto prekonanie plotu nemôže byť interpretované ako kvalifikovaná skutková podstata. Je podľa neho nelogické, aby svedok vyzval obžalovaného, aby dom opustil a pritom ho držal, aby nemohol odísť a držal dvere pred jeho únikom. Navyše syn poškodenej, ktorý bol počas celého incidentu pri obvinenom, prítomnosť poškodenej neuvádza. Vstup do domu poškodenej nemožno podľa neho rozhodne subsumovať pod režim neoprávneného vniknutia, keďže je príbuzným obyvateľom domu a obdobné návštevy realizoval na pravidelnej báze.

- Obvinený zdôraznil, že Okresný súd Trnava bez opory v dôkaznom stave privolil osamotenej výpovedi poškodenej, že súhlas s požičaním vozidla neposkytla, pričom neprihliadol na protichodné tvrdenie svedka a obvineného. Poškodená mala motív kriminalizovať obvineného a z pomsty ho dostať do tejto situácie, keďže jej podľa súdu zasielal správy s výhražným obsahom a taktiež syn poškodenej hodnotil ich vzťah ako negatívny. Obvinený nemal dôvod nedôverovať súhlasu poškodenej s požičaním jej vozidla. Rovnako tak k preskočeniu plotu došlo v dôsledku obavy o jeho zdravie, a preto tu neexistuje vôľa obžalovaného k akémukoľvek porušeniu domovej slobody.

- Nebol preukázaný ani len úmysel obvineného smerujúci k neoprávnenému vedeniu vozidla alebo vniknutiu či zotrvaníu v obydlí inej osoby.

- Uložený trest obvinený vnímal ako neprimerane prísny a nesúladný s cieľom a účelom trestania v trestnom práve.

Mal tak za to, že konaním súdov došlo zásadným spôsobom k porušeniu práv obvineného, ktoré predstavujú porušenie zákona a naplňajú dovolacie dôvody vymedzené v podanom dovolaní. Všetky ním komunikované momenty by mali mať za následok potrebu zrušenia rozhodnutia súdu prvého stupňa i odvolacieho súdu a vrátenie veci na ďalšie konanie naposledy označenému súdu. Navrhol vyslovenie porušenia zákona v spomínaných oblastiach, zrušenie napadnutých rozhodnutí v časti o vine aj treste a prikázanie danej veci súdu prvého stupňa na nové prerokovanie a rozhodnutie.

Následne obvinený dovolanie doplnil vlastným podaním, v ktorom v podstate zopakoval argumentáciu, ktorú už uviedol v dovolaní podanom prostredníctvom obhajcu.

K dovolaniu sa využívajúc svoje právo podľa § 376 Trestného poriadku vyjadril prokurátor, a síce v podstate takto:

„Zhrnúc odôvodnenie dovolacích dôvodov je potrebné konštatovať, že je v podstate obsahovo zhodné s odôvodnením odvolania obvineného ako aj vyjadreniami obvineného v konaní, ktoré predchádzalo rozhodnutiam súdov. S týmito námietkami sa v celom rozsahu dostatočne a podrobne zaoberali prvostupňový súd i odvolací súd vo svojich rozhodnutiach. So závermi týchto súdov sa v plnej miere stotožňujem. K jednotlivým častiam dovolania ďalej dodávam:

Dovolacie námietky obvineného G. Y. smerujú okrem iného i k tomu, že podľa jeho názoru súd nevykonal dostatočné dokazovanie, v nedostatočnom rozsahu zistil skutkový stav pre potreby svojho rozhodnutia a tento nesprávne posúdil a vyhodnotil. Dovolací súd nepreskúmava skutkové zistenia, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie súdu, a to aj neúplnosť skutkových zistení, prípadne nesprávne hodnotenie dôkazov.

Zásadným porušením práva na obhajobu [§ 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku] sa rozumie najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe alebo stav, keď obvinený po určitú časť trestného konania nemal obhajcu napriek tomu, že ho mal mať, keď orgány činné v trestnom konaní alebo súd, v tomto čase skutočne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia, ktoré bolo napadnuté dovolaním. Ustálená súdna judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa citovaného ustanovenia chápe ako vytvorenie podmienok pre úplné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Prípadné porušenie len niektorého z práv obvineného, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobil naplniť uvedený dovolací dôvod.

K otázke náhradného obhajcu je dôvodné dodať, že Mgr. Šutovská bola ustanovená ako obhajkyňa prostredníctvom programového prostriedku schváleného ministerstvom spravodlivosti a k jej ustanoveniu ako náhradnej obhajkyne prišlo z dôvodu hospodárnosti konania s ohľadom na znalosť predmetnej veci.

Totožne k otázke neavizovania záverečných rečí konštatujem, že žiadne zákonné ustanovenie neukladá súdu povinnosť oznamovať, že bude realizovaný prednes záverečných rečí, pričom lehota na prípravu pojednávania bola zachovaná vo vzťahu k dovolateľovi ako aj obhajcovi JUDr. Lanczovi. Rovnako zo zápisníc z hlavných pojednávanií vyplýva, že pred pokračovaním v odročenom pojednávaní bol oboznámený obsah predošlého pojednávania.

V daných súvislostiach konštatujem, že nebol naplnený ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, keďže uvedený dovolací dôvod možno úspešne uplatňovať iba v prípadoch, keď rozhodnutie súdu je založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané, resp. neboli vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch získaných nezákonne, musí byť z obsahu spisového materiálu zrejmá a nemožno ju vyvodzovať na základe toho, že by sa mali inak vyhodnocovať existujúce už vykonané dôkazy. Dovolací dôvod taktiež nemožno vyvodzovať len zo skutočnosti, že súd nevykonal všetky dôkazy, ktoré navrhol obvinený, prípadne že vykonané dôkazy nevyhodnotil podľa jeho predstáv. Za naplnenie tohto dovolacieho dôvodu nemožno považovať zistenie skutku súdom na podklade dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní v súlade so zákonom, teda nemožno vyvodiť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

K prečítanej výpovedi svedka Q. Y. postupom podľa § 263 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku uvádzam, že išlo o zákonný postup, pričom výsluch svedka bol realizovaný kontradiktórnym spôsobom v rámci prípravného konania.

S jednotlivými podaniami dovolateľa, vrátenie uplatnených námietok zaujatosti sa súd prvého stupňa ako aj odvolací súd dôsledne a v súlade so zákonom vysporiadali.

Zvážením všetkých aspektov konštatujem, že v danom trestnom konaní sa nevyskytli žiadne procesnoprávne ani hmotnoprávne pochybenia, ktoré by zakladali dôvody dovolania. Uvádzané dôvody dovolania v tomto prípade nie sú dané. S poukazom na uvedené skutočnosti je potrebné prijať záver, že neboli splnené dôvody dovolania v zmysle ustanovenia § 371 Trestného poriadku.

Podľa § 368 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu,

ktorým bol porušený zákon, alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu prechádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti je zrejmé, že neboli splnené dôvody dovolania v zmysle ustanovenia § 371 Trestného poriadku, a preto navrhujem, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd dovolanie obvineného G. Y., nar. X. H. XXXX, zastúpeného obhajcom JUDr. Albínom Lanczom, na neverejnom zasadnutí podľa § 382 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku odmietol a bez preskúmania vecí“.

+ + +

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku a § 566 ods. 3 Trestného poriadku], osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku), na príslušnom súde (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), že spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku) a tiež, že obvinený pred jeho podaním využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok, o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku). Najvyšší súd po splnení vyššie vymedzenej formálnej prieskumnej povinnosti zistil, že dovolanie obvineného je treba odmietnuť ako nedôvodné podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 a nasl. Trestného poriadku.

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku, pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Preto sú možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštanca a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie odvolanie“.

Čo sa týka viazanosti dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku k tomu treba poznamenať, že táto sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Zjednodušene povedané, podstatné sú vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich subsumpcia (podradenie) pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku.

Z toho vyplýva, že v prípade, ak chybám vytýkaným v dovolaní v zmysle § 374 ods. 1 Trestného poriadku nezodpovedá dovolateľom označený dôvod dovolania podľa § 371 Trestného poriadku a ani iný dôvod dovolania uvedený v tomto ustanovení, dovolací súd dovolanie odmietne podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, alebo zamietne podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku bez toho, aby zisťoval inú chybu napadnutého rozhodnutia alebo konania, ktorá by zodpovedala právnomu dôvodu dovolania označenému dovolateľom v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku.

Ak ale dovolací súd zistí chybu rozhodnutia alebo konania, vecne špecifikovanú dovolateľom podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku, ktorej pri jej správnej právnej (procesnej) kvalifikácii zodpovedá iný právne uplatniteľný dôvod dovolania, než ktorý dovolateľ uviedol v dovolaní v zmysle § 374 ods. 2 Trestného poriadku, dovolací súd dovolaniu vyhovie postupom podľa § 386 a nasledujúcich ustanovení

Trestného poriadku a zistenú chybu vo výroku svojho rozsudku podradí pod dovolací dôvod zodpovedajúci zákonu (viď k tomu bližšie uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 2Tdo/30/2011, zo 16. augusta 2011, publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 120/2012).

Námietky obvineného boli naprieč dovolaním vo veľkej miere aj skutkového charakteru, najvyšší súd tak hneď úvodom pripomína, že na základe dovolania podaného obvineným sa skutkovým stavom nie je oprávnený zaoberať.

V dovolaní spísanom a podanom prostredníctvom obhajcu obvinený ďalej nepodradil jednotlivé dovolacie námietky pod konkrétne dôvody dovolania v zmysle § 371 ods. 1 Trestného poriadku, tieto iba označil a v ďalšom bola preto namiesto obhajoby, úlohou najvyššieho súdu táto kvalifikovaná činnosť.

Dovolaciemu súdu je zároveň zrejmé, že s väčšinou námietok aktuálne uplatnených (opakovane) ako námietky dovolacie sa vo svojich rozhodnutiach Okresný súd Trnava, sp. zn. 29T/53/2021, z 12. januára 2022 a Krajský súd v Trnave, sp. zn. 6To/17/2022, z 24. februára 2022 už vysporiadali a najvyšší súd preto tam, kde je to vhodné a účelné na túto argumentáciu poukazuje. Vzhľadom na identitu veľkej časti pôvodne odvolacích a aktuálne dovolacích námietok sa preto najvyšší súd nižšie venuje najpodstatnejším tvrdeniam obvineného, ale zároveň summa summarum opakuje už tie závery prijaté vo vyššie citovaných rozhodnutiach súdov nižších stupňov, s ktorými sa stotožnil.

Namietanými tvrdeniami zo strany dovolateľa sa vo svetle vysvetleného v predchádzajúcich riadkoch bolo potrebné zaoberať pod dôvodmi dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku [zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu], § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku [vo veci konal, alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania], § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom] a § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku [rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť]. Ostatné dôvody dovolania, ktoré označila obhajoba, buď charakteristikou nespádali pod žiaden z dôvodov v zmysle § 371 ods. 1 Trestného poriadku, viaceré námietky neboli vôbec adekvátne, obvinený dostal jednoznačnú odpoveď už skôr vo veci konajúcimi súdmi a ich argumentáciu by bolo nadbytočné opäť zopakovať, alebo správne podradenie tvrdení urobil najvyšší súd nižšie. Dovolacie námietky obvineného tak boli najvyšším súdom subsumované pod vyššie uvedené dovolacie dôvody a v tomto „režime“ sa bude viesť aj argumentácia dovolacieho súdu.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Jednou zo základných zásad trestného konania je aj zásada práva na obhajobu, vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku. Právo na obhajobu je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, v čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a tiež v čl. 6 ods. 3 písm. b), písm. c), písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, keďže zabezpečuje aj rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Zmyslom tohto práva je zaručiť ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie vedie, pretože bezchybné rešpektovanie práva na obhajobu je dôležitým predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia.

Zásada práva na obhajobu vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, a je teda nevyhnutým prostriedkom úspešného výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jej legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí v podstate nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale vo

svojej podstate jej realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistenie pravdy. Podľa názoru dovolacieho súdu právo na obhajobu sa zaručuje ako základné právo fyzickej osoby, ktoré podlieha všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd, a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

Vyššie podrobne opisovaná zásada obsahuje tri relatívne samostatné práva obvineného:

- právo obhajovať sa osobne, alebo
- právo obhajovať sa za pomoci obhajcu podľa vlastného výberu, alebo
- právo na bezplatnú pomoc obhajcu, ak obvinený nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu a vyžadujú to záujmy spravodlivosti.

Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. V praxi to znamená, že o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby.

Takéto pochybenie dovolací súd v konaní nezistil, teda nemožno konštatovať, že došlo k porušeniu práva na obhajobu obvineného G. Y. zásadným spôsobom, a teda že existuje skutočnosť, ktorá sama o sebe znamená naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Napriek tomu sa dovolací súd zaoberal aj konkrétnymi námietkami, ktoré v rámci tohto dovolacieho dôvodu menovaný uviedol v písomných dôvodoch dovolania.

Obvinený vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku argumentoval vecne (nie však relevantne) v zásade tým, že sa nemohol stotožniť s odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa.

Na tomto mieste je ku namietanému potrebné uviesť najprv to, že hodnotenie dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstávam obvineného, nepredstavuje porušenie jeho práva na obhajobu zásadným spôsobom v zmysle uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Jedná sa o skrytú formu vyjadrenia záujmu obvineného, aby boli vykonané dôkazy vyhodnotené v jeho prospech.

Nie je ďalej podľa najvyššieho súdu možné podať úspešne dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku na podklade toho, že sa návrhom na vykonanie dôkazu nevyhovelo. Za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku teda nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku. Ak by záver súdu o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu. Najvyšší súd nemôže spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy aj ich hodnotenie súdmi nižších stupňov. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, upravovať,

alebo meniť iba súd odvolací (§ 322 ods. 3 a § 326 ods. 5 Trestného poriadku).

Ak by však aj podľa vyššie uvedených kritérií išlo o porušenie práva na obhajobu, bolo by potrebné posúdiť, či toto právo bolo porušené zásadným spôsobom, a to v závislosti na tom, či by porušenie práva na obhajobu mohlo vyvolať odlišné rozhodnutie vo veci samej.

Z obsahu spisu je však zrejmé, že obvinený mal v konaní pred súdom možnosť navrhnovať, predkladať a obstarávať dôkazy slúžiace na jeho obhajobu, čo napokon aj využil a o týchto návrhoch súdy zákonným spôsobom rozhodli.

Obvinený zároveň uvádzal, že pri ukončení vyšetrovania mu bolo upreté právo na preštudovanie spisu. Táto jeho námietka však nekorešponduje s realitou, pretože pred ukončením vyšetrovania sa on i jeho obhajca mali možnosť riadne sa oboznámiť so spisom, bola im daná možnosť na jeho preštudovanie a toto aj využili.

Taktiež všetky ostatné práva, ktoré sú vyjadrením práva na obhajobu a podmienky na spoľahlivé zistenie objektívnej pravdy boli v predmetnej veci riadne zabezpečené. Ako však už bolo uvedené, zistenie skutku súdom na podklade dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Obvinený vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ďalej argumentoval len samotným označením tohto dôvodu a námietkou nedostatočného odôvodnenia uznesenia odvolacieho súdu, ktorý nenapravil ním vytýkané pochybenia.

V úzkej spojitosti s právom na obhajobu treba vnímať právo strany na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, a preto námietky obvineného týkajúce sa nevykonania ním navrhovaných dôkazov posúdil najvyšší súd výlučne optikou práva na riadne odôvodnenie rozhodnutia.

Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia spočíva v troch nasledujúcich a vzájomne sa dopĺňujúcich rovinách:

- a) je korelátom práva účastníka konania prednášať návrhy, argumenty a námietky, aby na tieto dostal od súdu náležitú odpoveď,
- b) predstavuje jednu zo záruk, že „výkon spravodlivosti“ (justice in procedural effect, resp. justice in action) nie je arbitrárny (svojvoľný), nepriehľadný a že rozhodovanie verejnej moci je kontrolované verejnosťou,
- c) vytvára predpoklad pre účinné uplatnenie opravných prostriedkov, ktoré má strana konania k dispozícii.

Napriek nespornému významu vyššie rozvedeného práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia nejde o právo absolútne. Povinnosť súdu odôvodniť svoje rozhodnutie nemožno interpretovať v tom zmysle, že by zahŕňalo podrobnú odpoveď na každý argument strany konania (Van de Hurk v. Holandsko, resp. Ruiz Torija v. Španielsko).

Podstatou práva na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia je povinnosť súdu vyhodnotiť a v odôvodnení rozhodnutia zareagovať na hlavné námietky účastníka konania (Donadze v. Gruzínsko) a riadne posúdiť tvrdenia, argumenty a dôkazy predložené stranou konania (opätovne vid' napr. Van de Hurk v. Holandsko). Na podklade takéhoto postupu súdu je následne možné kvalifikovaným spôsobom posúdiť, či bolo konanie ako celok spravodlivé. Mlčanie odvolacieho súdu ohľadom zákonnosti odmietnutia vykonania dôkazov navrhnutých obvineným odporuje myšlienke spravodlivého procesu (Krasulya v. Rusko).

Jedným zo základných princípov trestného konania je nutnosť starostlivo a úplne popísať dôkazný postup, ktorý súčasne treba logicky a presvedčivo odôvodniť. Uvedenú požiadavku zakotvil zákonodarca do sústavy nárokov na odôvodnenie rozsudku, a tak isto aj uznesenia, ktoré má povahu

rozhodnutia vo veci samej. Preto nie je prípustné, aby odôvodnenie rozhodnutia, ktoré musí rešpektovať vyššie vymedzené kritériá, bolo založené na skutkových zisteniach, ktoré nie sú náležitým spôsobom odôvodnené, resp. primerane vysvetlené. Takéto rozhodnutia (ich odôvodnenie alebo absencia takéhoto odôvodnenia tam, kedy rozhodné skutočnosti v zásade musia byť odôvodnené) nie sú adhézne k určite zistenému skutkovému stavu vyjadrenému v odôvodnení dotknutého rozhodnutia. Za takéhoto procesného stavu ide o rozhodnutia, ktoré nerešpektujú požiadavky Trestného poriadku ako základného procesnoprávneho predpisu upravujúceho trestné konanie. V konečnom dôsledku sa takéto rozhodnutie „posúva“ aj do protiústavnej polohy, a to najmä z hľadiska nároku trestne stíhaného obvineného na spravodlivé posúdenie jeho trestnej veci (ÚS 181/2000 - ČR). Napriek prezumpcii, že súd nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy, platí, že musí o vznesených návrhoch na vykonanie dokazovania rozhodnúť a pokiaľ im nevyhoví, musí vo svojom rozhodnutí vysvetliť, z akých dôvodov navrhnuté dôkazy nevykoná, resp. prečo ich neprevzal ako základ svojich skutkových zistení (ÚS 413/2002 - ČR). Je vecou súdov nižšieho stupňa, ktoré dôkazy a v akej kvantite považujú za dostatočné na preukázanie skutkového stavu.

Zo strany odvolacieho súdu ide preto o otázku právnú, kedy by zistené pochybenie mohlo potenciálne zakladať dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (primerane pozri ITdoV/6/2017). Pre dovolací súd je z pohľadu skúmania dodržania práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku podstatným zistenie či sa súd prvého stupňa, alebo odvolací súd návrhom obvineného na vykonanie dokazovania zaoberali (t. j. či ho zaregistrovali) a súčasne uviedli aspoň stručné dôvody, na podklade ktorých sa takémuto návrhu rozhodli nevyhovieť.

Povinnosťou súdu prvého stupňa i odvolacieho súdu je rešpektovať ústavne garantované právo obvineného na obhajobu, z ktorého vyplýva požiadavka, aby sa konajúce súdy vysporiadali s námietkami odvolateľa, ktorými toto svoje právo realizuje (pre odvolací súd je táto povinnosť zvýraznená prostredníctvom článku 2 ods. 1 dodatkového protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd). Túto povinnosť konajúce súdy porušujú, ak ignorujú námietky odvolateľa voči dôkazom, na ktoré je v odsudzujúcom rozhodnutí poukazované ako na kľúčové pre tvrdené skutkové závery.

Výrok rozhodnutia sám o sebe totiž nestačí na to, aby naplnil požiadavku spravodlivého procesu, pretože z pohľadu obvineného je potrebné, aby bolo zrejmé, akými úvahami sa súd riadil, ako sa vysporiadal s dôkazmi a ktorá argumentácia bola pre súd presvedčivejšia a tvorí základ jeho rozhodnutia. Preto musí byť daný výrok náležite odôvodnený. Sprostredkovaným výsledkom je následne možnosť obvineného „skontrolovať“, ako sa súd vysporiadal s jeho argumentáciou a dôkazmi, čím získa obraz o výkone spravodlivosti, v „jej mene“ (Tatishvili v. Rusko). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia sa musí vysporiadať s relevantnými právnymi a skutkovými otázkami ako aj argumentami obvineného, ktoré sú podstatného právneho významu.

Ak ide o náležitý argument významný pre rozhodnutie, odpoveď naň musí byť nielen konkrétna, no navyše aj v zásade špecifická. Nakoľko platí predpoklad, že v zásade každý návrh obvineného je potrebné vnímať čo do významového hľadiska (pre obvineného) zvlášť citlivo, treba dodať, že v konaní vedenom pred profesionálnymi sudcami, obvineného chápanie jeho odsúdenia vychádza predovšetkým z dôvodov uvedených v súdnych rozhodnutiach. V takých prípadoch musia vnútroštátne súdy uviesť dostatočne jasne dôvody, na ktorých sa zakladajú ich rozhodnutia. Odôvodnené rozhodnutia tiež slúžia v dokazovaní stranám, ktoré boli vypočuté, a tým prispievajú k väčšej ochote prijať rozhodnutia o „ich“ strane. Okrem toho je povinnosťou súdu založiť svoje úvahy na objektívnych argumentoch a tiež chrániť právo na obhajobu. Rozsah povinnosti odôvodnenia závisí od povahy rozhodnutia a musí byť stanovený s ohľadom na okolnosti prípadu.

Na splnenie požiadavky na spravodlivý proces, obvinený a samozrejme aj verejnosť musia byť schopní pochopiť verdikt súdu, ktorý bol daný - to je zásadnou poistkou proti svojvôli (Taxquet v. Belgicko). V nadväznosti na to je úlohou súdu, aby sa jasným, právne korektným, no najmä zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými právnymi a skutkovými okolnosťami, ktoré tvoria podklad jeho rozhodnutia z hľadiska právneho významu (IV. ÚS 14/07).

Okresný súd na stranách 3-20 svojho odsudzujúceho rozsudku dôsledne, precízne, zrozumiteľne a vyčerpávajúco rozobral všetky vykonané dôkazy, tieto vyhodnotil jednotlivo i v súhrne, presvedčivo vysvetlil, prečo neuveril tvrdeniam obvineného a najmä, ktoré dôkazy preukazujú jeho vinu. Zároveň podrobne vysvetlil, z akých dôvodov určité (aj obvineným navrhované) dôkazy nevykonali. Najvyšší súd považuje odôvodnenie rozsudku okresného súdu za „skvelú ukážku toho“, ako má odôvodnenie rozsudku vyzeráť, aby zodpovedalo nielen ustanoveniu § 168 Trestného poriadku, ale aj požiadavke čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Tu treba poznamenať, že aj krajský súd v odôvodnení svojho uznesenia, ktorým zamietol odvolanie obvineného na stranách 11-18 reagoval na všetky jeho podstatné odvolacie námietky a náležitým spôsobom vysvetlil, prečo neakceptoval jeho odvolacie argumenty.

Pokiaľ ide o namietanú kontradiktórnosť konania, naopak, celá trestná vec prebehla v súlade s touto zásadou. Nie ako tvrdil obvinený. Navyše spojitosť tejto zásady s namietanou aktivitou súdu nie je na mieste, o to viac, keď na podklade obžaloby podanej prokurátorom, bol obvinený vykonaným dokazovaním súdom uznaný za vinného.

Čo sa ešte týka náhradného obhajcu, Mgr. Andrea Šutovská bola najprv ustanovená ako obhajkyňa obvinenému, a to prostredníctvom programového prostriedku schváleného ministerstvom spravodlivosti a neskôr ako náhradná obhajkyňa, ktorá mala znalosť o veci v celom rozsahu a mohla realizovať práva obvineného. Zanedbateľná nie je v tomto smere ani dôvodná hospodárnosť konania. Teda ustanovením náhradného obhajcu nemohlo byť zásadným spôsobom porušené právo obvineného na obhajobu zásadným spôsobom, a to bez ohľadu na formálny proces ustanovenia náhradnej obhajkyne.

K otázke neavizovania záverečných rečí Okresným súdom Trnava, najvyšší súd už len dodáva, že zákon neukladá povinnosť oznámiť, že bude realizovaný ich prednes, navyše lehota na prípravu pojednávania bola zachovaná, tak obvinenému, ako aj jeho obhajcovi. V zásade platí, že obhajca a obvinený by mali byť pripravení na to, že na akejkoľvek časti hlavného pojednávania môže prísť k prednesu záverečných rečí, ak sú splnené podmienky na jeho ukončenie. Aj pred pokračovaním v odročenom hlavnom pojednávaní bol oboznámený obsah toho predošlého.

S jednotlivými podaniami dovolateľa, vrátane námietok zaujatosti ním uplatnených, sa oba sudy tiež dôsledne a v súlade so zákonom vysporiadali.

Zo zmieneného vyplýva, že v trestnej veci obvineného skutočne nemožno dospieť k záveru o tom, že by bol naplnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku:

Podľa tohto dovolacieho dôvodu možno namietáť, že vo veci konal, alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

Na naplnenie tohto dôvodu dovolania sa vyžaduje splnenie podmienky, že vo veci konal, alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený, pričom o jeho vylúčení sa v súlade so zákonom nerozhodlo.

Pod uvedený dovolací dôvod nemožno zahrnúť napríklad také námietky, ktoré sa týkajú údajného zaujatého prístupu sudcov a ktoré majú abstraktný, resp. všeobecný charakter. Zo súdnej judikatúry vyplýva, že obsahom práva na prejednanie veci pred nestranným súdom nie je povinnosť vyhovieť každému návrhu obžalovaného a vždy vylúčiť sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania vo veci pre jeho zaujatosť. Vzhľadom na to, že rozhodnutie o vylúčení sudcu predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý zákonnému sudcovi, treba trvať na tom, že vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci možno len výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom a spravodlivo. Pri posúdení otázky

neustrannosti sudcu treba brať na zreteľ všetky aspekty subjektívneho aj objektívneho charakteru. Subjektívna stránka neustrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k procesným stranám trestného konania. Pri subjektívnej neustrannosti sa vychádza zo zásady prezumpcie neustrannosti, až kým sa nepreukáže opak. Na preukázanie nedostatku subjektívnej neustrannosti sa vyžaduje dôkaz o skutočnej zaujatosti, pričom nie je rozhodujúce stanovisko (subjektívne) sudcu, ale existencia objektívnych skutočností, so zreteľom na ktoré môžu vzniknúť pochybnosti o neustrannosti sudcu. Objektívna neustrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Pri hodnotení neustrannosti sudcu treba uvažovať o tom, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť.

Rozhodujúcim prvkom v otázke rozhodovania o zaujatosti, resp. nezaujatosti zákonného sudcu je však to, či obava obvineného je objektívne oprávnená, pričom relevantnou je len taká obava z nedostatku neustrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach (pozri napr. rozhodnutie najvyššieho súdu, sp. zn. 1Tdo/23/2011).

Podstatou dovolacích námietok obvineného v tejto časti bolo, že o viacerých jeho námietskach nebolo procesným spôsobom rozhodnuté a sudy sa s nimi nevysporiadali. Najmä poukazyval na skutočnosť, že sa sudy procesne riadne nezaoberali jeho námietskou zaujatosti založenej na pomere sudcu k osobe obvineného, ktorá vznikla inzultáciou obvineného vo forme vulgárnych nadávok a opľutia sudcu. To predstavovalo i prekážku v realizácii pojednávania v dňoch 14. decembra 2021 a 12. januára 2022. Ani v uvedenom prípade nebola vec predložená na rozhodnutie o námietke založenej na tomto dôvode na súd vyššieho stupňa. Podľa obvineného nemožno uvažovať o naplnení režimu § 32 ods. 6 Trestného poriadku, ktorý sa sudy snažili využiť ako únikovú stratégiu.

Genéze podávania námietok zaujatosti zo strany obvineného a ich posudzovaniu zo strany konajúceho súdu sa veľmi podrobne a vyčerpávajúco (až kazuisticky) venoval už okresný súd vo svojom rozsudku na č. I. 11-14. Najvyšší súd sa s touto argumentáciou a ergo i s postupom okresného súdu v plnej miere stotožnil.

V podstate možno uviesť, že všetky námietky zaujatosti vznesené zo strany obvineného boli založené výlučne na dôvodoch procesného postupu a na tomto základe rozvíjaných subjektívnych domnienkach obvineného, ktoré neboli podložené objektívnymi skutočnosťami. Je evidentné, že sa jednalo o stratégiu obvineného, ktorej primárnym cieľom bolo dosiahnutie vylúčenia konajúceho sudcu súdu prvého stupňa z rozhodovania vo veci. Obvinený síce, snažiac sa dosiahnuť vylúčenie sudcu, pri podávaní námietok formuloval, že obsahujú nové skutočnosti, ale v skutočnosti išlo len o opakovanie pôvodných námietok pozmenenou formuláciou, majúcich pôvod v procesnom postupe. Okresný súd preto správne podané námietky posúdil podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku (vo vtedy platnom znení) a nekonal o nich. Správne okresný súd postupoval aj vo vzťahu k návrhu na odňatie a prikázanie veci, keď s poukazom na stanovisko trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR uverejneného pod č. 48/2021 v Zbierke stanovísk a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky, podľa ktorého ak sa podľa § 32 ods. 6 Trestného poriadku o námietke zaujatosti vznesenej voči konkrétnemu sudcovi, ktorá je založená na iných dôvodoch ako dôvodoch podľa § 31 Trestného poriadku, nekoná, a teda takáto námietka nie je spôsobilá vyvolať konanie o vylúčení ani konkrétneho (jednotlivého) sudcu, o to viac nie je potrebné konať ani o návrhu na odňatie a prikázanie veci, ktorý je založený len na takejto procesne neúčinnnej námietke zaujatosti smerujúcej voči všetkým sudcom príslušného súdu (argumentum a minori ad maius).

Vo vzťahu k podaniu trestného oznámenia na samosudcu zo strany obvineného možno uviesť, že ani táto skutočnosť nebola sama oseboj spôsobilá byť dôvodom na vylúčenie samosudcu z rozhodovania. V prvom rade je potrebné uviesť, že trestné oznámenie podal obvinený, a to pre podozrenie zo spáchania trestného činu ohýbania práva a marenia spravodlivosti. Už zo samotnej formulácie trestného oznámenia je zrejmé, že jeho dôvodom bol predchádzajúci procesný postup zo strany súdu (samosudcu) voči obvinenému, teda obvinený len inou formou v podstate opätovne namietal procesný postup. Zároveň samotné podanie trestného oznámenia obvineného na sudcu nie je bez ďalšieho dôvodom na vylúčenie sudcu. To potvrdzuje i súdna judikatúra, podľa ktorej záverov ani podanie trestného oznámenia, návrhu

na disciplinárne opatrenie alebo žaloby na ochranu osobnosti nemusí viesť k vylúčeniu úradnej osoby (napr. R 11/2009, R 22/2011, uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3Tdo/23/2015), a to primárne v situácii, ak trestné oznámenie či iný návrh podá účastník konania. Z tejto judikatúry vyplýva, že uplatnenie inštitútu o vylúčení orgánov trestného konania (a sudcov) prichádza do úvahy len vtedy, ak je existencia vzťahu či pomeru predpokladaného v § 31 ods. 1 Trestného poriadku preukázaná. Nebude tak tomu vtedy, keď obvinený podá na konajúcich sudcov, resp. všetkých sudcov súdu prvého a druhého stupňa trestné oznámenie. Skutočnosť, že obvinený podal na konkrétneho sudcu trestné oznámenie, sama osebe nie je dôvodom na vylúčenie sudcu z trestného konania, pretože nevyhnutnou súčasťou profesionality sudcu je to, aby bol schopný, napriek takémuto oznámeniu, rozhodnúť nestranne, zákonne a spravodlivo v danej veci.

Rovnako ani vulgárne správanie obvineného voči sudcovi na hlavnom pojednávaní 2. decembra 2021 nebolo dôvodom na vylúčenie sudcu z rozhodovania danej veci. Samosudca na toto správanie reagoval procesne uložením poriadkovej pokuty. I v tomto prípade sa prezumuje nutná dávka profesionality sudcu tak, ako je vyššie uvedená. Nadôvažok celý „incident“ obvinený realizoval primárne a len s úmyslom a cieľom vyvolať vo vzťahu k sudcovi stav, na základe ktorého by bol v danej veci vylúčený. Prizmou nestranného pozorovateľa sa potom správanie iniciované výlučne procesnou stranou, ktorej jediným cieľom je vyvolaním konfliktu dosiahnuť vylúčenie sudcu, nemôže javiť ako spôsobilé narušiť presvedčenie o tom, že bude schopný nezaujato a nestranne rozhodnúť.

Napokon ani (anonymný) list, ktorý údajne zaslala obvinenému neznáma osoba, nie je spôsobilý vyvolať otázky ohľadne zaujatosti a nestrannosti sudcu, pretože objektívne neobsahuje také skutočnosti, ktoré by naznačovali možnú zaujatosť samosudcu vo vzťahu k obvinenému, resp. iné dôvody zaujatosti. Obsah daného listu skôr svedčí o značnej dávke naivitu a prvoplánovitosti zo strany jeho pisateľa a skôr ako pochybnosť o zaujatosti a nestrannosti je u objektívneho pozorovateľa schopný vyvolať úsmev. Navyše, údaje v liste uvedené ostanú vždy v rovine subjektívneho tvrdenia, ktoré objektívne nie je možné overiť.

Nemenej dôležité je to, že samosudca riadne obvinenému vždy uviedol, prečo sa nejedná o námietku zaujatosti a z akých dôvodov sa potom nebude o nej konať. Rovnako tak to bolo i pri návrhoch na odňatie a prikázanie veci.

Sumárne povedané, najvyšší súd v danom prípade nedetekoval prítomnosť žiadnych takých objektívnych okolností, ktoré by svedčili o tom, že vo veci konal a rozhodol sudca, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku preto naplnený nebol.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom musí byť z obsahu spisu zrejmá a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 Dohovoru, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku.

Z uvedeného logicky vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku len vtedy, ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukázu takéto účinky nesprávneho procesného

postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, a to aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) Dohovoru by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere („solely or to a decisive extent“) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom, čo sa v predmetnej veci nestalo (pozri Mariana Marinescu v. Rumunsko - rozsudok EŠLP z 2. februára 2010, Emen v. Turecko - rozsudok EŠLP z 26. januára 2010, Van Mechelen a ďalší v. Holandsko - rozsudok EŠLP z 23. apríla 1997, Visser v. Holandsko - rozsudok EŠLP zo 14. februára 2002, Al-Khawaja a Tahery v. Spojené kráľovstvo - rozsudok EŠLP z 15. decembra 2011 a ďalšie).

V rámci dovolaní iniciovaného prieskumu odôvodneného dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže najvyšší súd preskúmať len to (ak dovolanie nepodal minister spravodlivosti Slovenskej republiky podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku), či jediný usvedčujúci dôkaz alebo viaceré rozhodujúce usvedčujúce dôkazy boli vykonané zákonným spôsobom. Ak dospeje k záveru o zákonnosti vykonaného dokazovania najvyšší súd nemôže spochybňovať skutkové zistenia, prehodnocovať vykonané dôkazy a ich hodnotenie vykonané súdmi nižších stupňov.

Najvyšší súd dopĺňa, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku - „rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom“ a jeho zrkadlové znenie - „rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré boli súdom vykonané nezákonným spôsobom“, nemožno vykladať v rozpore s jeho logickým i materiálnym významom a účelom (je založené na dôkazoch) tak, že pôjde o prípady, keď súd dôkaz nevykonal. Súdom nie je povinný vykonať dôkazy, ktoré strany nenavrhli a tiež nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale súd ich nepovažuje za rozhodné a dôležité pre spravodlivé rozhodnutie (§ 272 ods. 3 Trestného poriadku, § 2 ods. 10 Trestného poriadku, § 2 ods. 11 Trestného poriadku) a napokon súd nemusí vykonať ani tie dôkazy, ktoré strany síce navrhli, ale „neskoro“ (§ 240 ods. 3 druhá veta Trestného poriadku), alebo neprejavili reálnu snahu o ich vykonanie (§ 240 ods. 4 tretia veta Trestného poriadku).

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku môže byť naplnený len vtedy, ak súd vykonal dôkazy nezákonným spôsobom tzn., že pri ich vykonávaní (ale aj získaní v prípravnom konaní) bol porušený zákon. Preto platí, že nevykonanie dôkazu súdom, nie je možné považovať za okolnosť odôvodňujúcu existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, nakoľko iba opačný postup súdu - vykonanie dôkazu nezákonným spôsobom môže naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Nevykonanie (arbitrárne), pre spravodlivé rozhodnutie známeho a dôležitého, významného či rozhodného dôkazu súdom, môže však byť dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, pretože posúdenie rozsahu (ne)vykonaných dôkazov je otázkou skutkovou a nie právnou. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. S ohľadom na to nemôže argumentácia dovolateľa, ktorým nie je minister spravodlivosti, o nevykonaní navrhnutého dôkazu súdom (o odmietnutí vykonania, ktorého bolo rozhodnuté podľa § 272 ods. 3 Trestného poriadku a rozhodnutie o tom bolo riadne odôvodnené minimálne v rozsudku v zmysle § 168 ods. 1 druhá veta Trestného poriadku) zodpovedať dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c), resp. písm. g) Trestného poriadku.

Výslovený záver v plnom rozsahu zodpovedá doterajšej aplikačnej praxi i judikatúre Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o nemožnosti preskúmania správnosti a úplnosti skutkových zistení súdmi v pôvodnom konaní, s výnimkou prieskumu ich rozhodnutí uvedeným spôsobom z podnetu dovolania podaného ministrom spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

Pokiaľ tak neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdmi v pôvodnom konaní dovolací súd nemôže preskúmať v rámci dovolateľom (obvineným alebo generálnym prokurátorom) uplatneného dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, nemožno takéto „skutkové“

preskúmanie rozhodnutí súdov v pôvodnom konaní dosiahnuť (a vo svojej podstate obchádzať) prostredníctvom uplatnenia dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c), resp. písm. g) Trestného poriadku, konkrétne uplatnením dovolacej námietky spočívajúcej v tom, že v pôvodnom konaní nebol vykonaný konkrétny dôkaz, ktorý však podľa subjektívneho hodnotenia dovolateľa vzhľadom na jeho význam (dôležitosť) vykonaný byť mal.

Posúdenie dôležitosti (významu) konkrétneho dôkazu totiž nie je možné bez komplexného vyhodnotenia dôkazného stavu na podklade rozsahu a kvality procesu dokazovania vykonaného súdmi v pôvodnom konaní, ktorého výsledkom je nimi zistený skutkový stav, v konečnom dôsledku odzrkadlený v tzv. skutkovej vete výroku o vine obvineného.

Záver o dôležitosti (významu) takého dôkazu preto logicky nie je možný bez primárneho posúdenia otázky náležite zisteného skutkového stavu v zmysle § 2 ods. 10 Trestného poriadku, ktorý je zase výsledkom procesu hodnotenia dôkazov podľa kritérií upravených v § 2 ods. 12 Trestného poriadku, z ktorého obsahu je navyše nepochybné, že žiadny dôkaz v trestnom konaní nemožno posudzovať izolovane od iných, v danej veci zabezpečených, resp. vykonaných dôkazov.

Vyššie uvedený záver tak zohľadňuje systematickú prepojenosť jednotlivých dovolacích dôvodov upravených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku, ich vzájomné vzťahy a obsahovú nadväznosť, v posudzovanom prípade medzi dovolacími dôvodmi upravenými v tomto ustanovení pod písmenami c) a i) a na vetu za bodkočiarkou v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku logicky nadväzujúci ako jediný možný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, opäť bez priradenia dovolacích námietok pod tento dôvod, v podstate obvinený nič závažné neuviedol, namietal len nezákonné dôkazy ktoré mali byť voči nemu použité a tvrdil, že prečítaná výpoveď svedka Q. Y. nebola zákonná.

Pokiaľ ide o tieto skutočnosti, nie je najvyššiemu súdu známe, na základe čoho ku nim obvinený dospel. Na hlavnom pojednávaní súd prvého stupňa vykonal dokazovanie zákonným spôsobom, vrátane namietaného.

Čo sa týka prečítanej výpovede svedka Q. Y. postupom podľa § 263 ods. 3 písm. a) sa jednalo o zákonný postup, pričom výsluch svedka ako už bolo uvedené vyššie, bol v rámci prípravného konania realizovaný kontradiktórnym spôsobom.

V ďalšom obvineným namietanom možno iba predpokladať, že takto formulované dovolacie námietky smerujú výlučne len voči finálnemu hodnoteniu vykonaných dôkazov, ktoré nekorešponduje jeho predstavám.

Najvyšší súd preto môže len [s odkazom na znenie § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku] pre úplnosť poznamenať, že v predmetnej trestnej veci boli dôkazy vykonané zákonným spôsobom a následne tomu zodpovedajúc v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku aj náležite vyhodnotené.

S poukazom na uvedené najvyšší súd nezistil ani naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať, ani meniť.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu, je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštalcie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštalciou zameranou na preskúmanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 Trestného zákona - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení úhrnného trestu a spoločného trestu (§ 41 Trestného zákona), súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), trestu odňatia slobody na doživotie (§ 47 a nasl. Trestného zákona) a pod.

Ako z citovaného ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, tak aj z inštitútu dovolania je zrejmé, že trestné konanie je v zásade dvojinštalčné. Inak povedané, dovolací súd je viazaný zisteným skutkovým stavom veci tak, ako ho ustálili sudy nižšej inštalcie. Rovnako nie je oprávnený posudzovať spôsob hodnotenia dôkazov a závery, ktoré z dokazovania skôr vo veci konajúce a rozhodujúce sudy vyvodili a ktoré sú podkladom pre zistenie skutkového stavu. Preto platí, že vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, no nikdy nie námietky skutkové.

Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať (dokazovanie tu právna úprava pripúšťa len celkom výnimočne a v značne obmedzenom rozsahu, keď môže byť zamerané výlučne na to, aby mohlo byť rozhodnuté o dovolaní - viď § 379 ods. 2 Trestného poriadku). Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, alebo korigovať len odvolací súd (v zmysle druhej vety § 317 ods. 1 Trestného poriadku však nie obligatórne). Dovolací súd nie je možné chápať ako druhú, „odvolaciu“ inštalciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu nižšieho stupňa.

Dovolací súd obvinenému pripomína, že právomoc dovolacieho súdu je v prípade dovolania podaného oprávnenou osobou uvedenom v § 369 ods. 2 Trestného poriadku striktno ohraničená dôvodmi dovolania len podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku (prvá veta v odseku 2 § 369 Trestného poriadku) a

pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (tento prípad), navyše vetou za bodkočiarkou - „správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť“. Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že dovolací súd nemôže už v tretej inštancii opätovne hodnotiť dôkazy, a tak (ako sa to domáha dovolateľ) dokonca dospieť k iným, nepochybne skutkovým záverom, spočívajúcim v tom či boli, resp. neboli konaním uvedeným v skutkovej vete obžaloby naplnené všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu. Hodnotenie dôkazov a vyvodenie z toho právnych záverov je celkom nepochybne kategóriou procesného práva - § 2 ods. 12 Trestného poriadku.

Je potom bez významu, či dospeli skôr konajúce a rozhodujúce súdy pri použití ich zákonom zverenej povinnosti tak, ako je táto vymedzená v § 2 ods. 12 Trestného poriadku k záverom markantne odlišným od tých, ktoré v podanom dovolaní predkladá subjekt podávajúci dovolanie.

Ustálenie záveru o naplnení, či nenaplnení znakov skutkovej podstaty trestného činu (v posudzovanom prípade o to viac aktuálne, keď obvinený namietal predovšetkým subjektívnu stránku skutkovej podstaty podvodu) vždy podlieha rozboru dôkaznej situácie a okolností prípadu, pričom postup podľa § 119 ods. 1 Trestného poriadku (čo je tak isto kategória procesného práva) ukladá povinnosť dokazovať v trestnom konaní najmä

- a) či sa stal skutok a či má znaky trestného činu,
- b) kto tento skutok spáchal a z akých pohnútok,
- c) závažnosť činu vrátane príčin a podmienok jeho spáchania,
- d) osobné pomery páchatel'a v rozsahu potrebnom na určenie druhu a výmery trestu a uloženie ochranného opatrenia a iné rozhodnutia,
- e) následok a výšku škody spôsobenú trestným činom,
- f) príjmy z trestnej činnosti a prostriedky na jej spáchanie, ich umiestnenie, povahu, stav a cenu.

S poukazom na vyššie uvedené je logické, ak najvyšší súd jeho dovolacie námietky obvineného smerujúce len k nesprávnosti a neúplnosti skutkových zistení, rozsahu dokazovania a hodnoteniu dôkazov - označí v predmetnej trestnej veci ako stojace zjavne mimo uplatnený dovolací dôvod. Navyše, takto formulované dovolacie námietky nemožno kvalifikovane podradiť ani pod akýkoľvek iný uplatniteľný dovolací dôvod, nakoľko sa nimi v súvislosti s ich obsahom v podstate nie je možné z právneho hľadiska zaoberať tak, aby bol dovolací prieskum aspoň okrajovo súladný s platnou a účinnou právnou úpravou (výnimkou je už skôr zmieňovaná procesná situácia, keď je subjektom podávajúcim dovolanie minister spravodlivosti podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku).

Najvyšší súd preto pripomína, že v prípade podania dovolania obvineným nie je odvolacím súdom a má doslova zakázané opätovne skúmať a meniť správnosť a úplnosť zisteného skutku a v rámci toho prehodnocovať vykonané dôkazy a vyslovovať iné skutkové závery ako súd prvej a súd druhej inštancie - vid' veta za bodkočiarkou v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Pre dovolací súd je v zmysle uvedeného kľúčovým skutkové zistenie, podľa ktorého obvinený G. Y. spáchal trestné činy tak, ako je uvedené v rozsudku súdu prvého stupňa, následne potvrdeného rozhodnutím odvolacieho súdu. Popísanému skutkovému stavu plne zodpovedá aj právny záver vyjadrený v posúdení konania obvineného ako prečinu neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla podľa § 216 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona a prečinu porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona. Použitú právnu kvalifikáciu podľa citovaných ustanovení odôvodňujú všetky skutkové okolnosti, ktoré sú v popise skutku zahrnuté a ktoré vyjadrujú naplnenie príslušných znakov skutkovej podstaty označených trestných činov. To platí aj o poukaze na § 138 písm. f) Trestného zákona - ľst'ou - u prvého z citovaných trestných činov a poukaze na § 138 písm. e) Trestného zákona - vlámaním - pri tom druhom v poradí.

Zo skutkovej vety rozsudku je zrejmé, že obvinený sa najprv zmocnil kľúčov od motorového vozidla a následne i vozidla poškodenej pod zámienkou návštevy a využívajúc jej nepozornosť - teda ľst'ou. Podľa § 122 ods. 6 Trestného zákona za ľst' sa považuje, trestný čin je spáchaný ľst'ou, ak bol spáchaný s

využitím omylu, ktorý páchatel' vyvolal alebo s použitím úskoku. Zo skutkovej vety vyplýva, že úmysel zmocniť sa motorového vozidla poškodenej „maskoval“ obvinený návštevou u nej.

Následne zo skutkovej vety vyplýva, že obvinený prekonaním (preskočením) oplotenia dvoch rodinných domov (vo výške 170 cm a 185 cm) bez dovolenia poškodenej vnikol do jej rodinného domu - teda vnikol do uzatvoreného priestoru prekonaním zabezpečovacej prekážky s použitím sily, čo sa považuje za vniknutie do obydľia iného vlámaním.

Najvyšší súd nezistil pochybenia súdov pri ukladaní trestu menovanému obvinenému. Primeranosťou, resp. neprimeranosťou výšky uloženého trestu sa dovolací súd ani nie je oprávnený zaoberať.

Ak obvinený vo vzťahu k ukladaní trestu poukazoval na údajné nerešpektovanie ustanovenia § 38 ods. 1 Trestného zákona z dôvodu, že bola aplikovaná príťažujúca okolnosť podľa § 37 písm. h) Trestného zákona (spáchanie viacerých trestných činov) a zároveň ukladaný trest úhrnný podľa § 41 ods. 1 Trestného zákona, tak dovolací súd musí konštatovať, že ustanovenie § 38 ods. 1 Trestného zákona tým porušené nebolo. Uvedené ustanovenie by mohlo byť porušené len v situácii, ak by zároveň pri zistení uvedenej príťažujúcej okolnosti bol obvinenému ukladaný úhrnný trest podľa § 41 ods. 2 Trestného zákona, čo sa však v danom prípade nestalo. Na túto námietku napokon dostal obvinený potrebné vysvetlenie už v uznesení krajského súdu.

Čo sa týka námietok obvineného spočívajúcich v polemike so závermi súdov o naplnení subjektívnej stránky skutkovej podstaty trestného činu, ktorý bol predmetom trestného stíhania najvyšší súd poukazuje na závery plynúce zo stanoviska trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky pod č. 3/2011, podľa ktorého dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nemôže napĺňať poukaz na to, že vykonaným dokazovaním nebola v konaní preukázaná subjektívna stránka trestného činu. Táto totiž predstavuje vnútorný vzťah páchatel'a k spáchanému trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale len sprostredkované, t. j. tak, ako sa navonok prejavuje v jeho konaní, na základe konkrétnych skutkových okolností, ktorých správnosť a úplnosť v rámci dovolacieho konania nie je možné skúmať a meniť. Predmetom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku potom môže byť už len nesprávne právne posúdenie takto ustáleného skutku v skutkovej vete rozhodnutí súdov prvého a druhého stupňa, ale nikdy samotné skutkové zistenia, ktoré sú jej obsahom a ktoré nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť, k čomu je možné opätovne poukázať na skôr prezentované právne úvahy najvyššieho súdu vo vzťahu k § 119 ods. 1 a nasl. Trestného poriadku ako všeobecného ustanovenia upravujúceho predmet dokazovania.

Z uvedeného vyplýva, že v trestnej veci obvineného nemožno dospieť k záveru o tom, že by bol naplnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, a preto dovolaciu argumentáciu obvineného najvyšší súd odmietol ako zjavne nedôvodnú.

Ak sa najvyšší súd nevyjadril k niektorej z dovolacích námietok obvineného, je tomu tak z dôvodu, že tieto nepovažoval za relevantné alebo vecne súvisiace.

Nakoľko najvyšší súd s poukazom na vyššie konštatované nezistil naplnenie žiadneho z dôvodov dovolania namietaných obvineným, rozhodol v konečnom dôsledku tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.